

Senioren

Senioren: God alene, bedre sammen

Roger Robertsen:
Bø menighet 100 år
Side 4

Anne-May Müller:
Gud ser deg
Side 6

Trygve Andersen:
Mine bibler og
åndelige røtter
Side 10

Per de Lange:
Rusreform og det
gode liv
Side 12

Erling Åserud

Tilhørighet og relasjoner

Vi skriver august og jeg har hatt glede av å delta på nok et seniorstevne, denne gang på Skogli Rehabiliteringssenter på Lillehammer. Omtrent 120 seniorer fra Norge og Danmark deltok på det fem dager lange treffet, noen bare i helgen.

For mange, meg selv inkludert, er dette et av sommerens høydepunkter.

Bibelstudiet under stevnet handlet om Korintermenigheten, som Paulus hadde stor omsorg for, men som hadde store utfordringer. Det ble belyst på en interessant og spennende måte av Alf Magne Foss, direktør ved Skogli. I det hele tatt minner Korinterbrevene oss om mange sider av menighetslivet som godt kan anvendes i vår tid. Vi må likevel ha klart for oss at brevene ikke er skrevet til mennesker i 2026, men til de første kristne menigheter som Paulus med stor kjærlighet fikk grunnlagt. Grunntankene i 1. Korinterbrev finner klangbunn i vår moderne tid, ved at bilder fra anatomi og fysiologi (legemet eller kroppen) fører tankene over på relasjoner og tilhørighet. Vi får klare signaler fra Paulus om at vi er skapt til å leve i samfunn med både Gud og våre medmennesker. Vi trives best og har best forutsetning til å leve et optimalt liv når den «vertikale relasjon», det vil si forholdet til Gud, er på plass, og den «horisontale relasjon», forholdet til våre søsken i menigheten og våre medmennesker generelt fungerer.

Vi finner dette forklart på en fin måte i Forkynneren 3,11: «Alt har Gud gjort skjønt i

sin tid. Også evigheten har han lagt i deres hjerte, men likevel kan mennesket ikke forstå det verk Gud gjør, fra begynnelsen til enden.» Og Jesu ord om de samme to forhold finner vi i

Matteus-evangeliet 22,35-39. Her omtaler Jesus noe av det samme som

Paulus skriver om til Korintermenigheten.

De to viktigste budene handler om vårt forhold til Gud og våre medmennesker, både i og utenfor menigheten. «På disse to bud hviler hele loven og profetene», sier Jesus.

Hvis vi skal føre dette videre til våre dagers forskning på hvordan vi kan oppleve god helse i hele vår levetid, enten vi lever et kort eller langt liv, kan vi peke på forskning rundt de såkalte «Blue zones» (blåsoner) der man til en viss grad kan hevde at mennesker lever med god helse hele livet, og mange opplever en forholdsvis høy alder. Noen lever endog i mer enn 100 år.

Av de ni kjennetegn på disse områdene rundt omkring i verden handler fem om vår relasjon til Gud og medmennesker: Bønn og/eller meditasjon, en hensikt med livet, sterke sosiale nettverk, en åndelig dimensjon i livet og sterke familiebånd.

Dette fører oss tilbake til sommerstevnet, med trossøsken, gleden over å møte hverandre, synge og be sammen og få åndelige prinsipper belyst av inspirerte pastorer og andre forkynnere. Mitt sterke ønske for alle adventistseniorer: Arbeid for å opprette lokale seniorforeninger i din menighet. Dette vil medføre store velsignelser. ■

Vær ikke redd

Det er en bibeltekst som jeg har lest igjen og igjen, sier mannen som fikk en jernstang inn i hjernestammen som gutt.

Minnene er den dagbok vi bærer med oss gjennom livet. Noen er mer dramatiske enn andre. Det kan Alf Henry Løvbræk (80) bekrefte.

Da han var ni år, fikk han en jernstang i hodet. Sammen med noen kamerater hadde han funnet flere jernstenger, som kanskje kunne komme til nytte, mente de. Til fødselsdagen hadde han fått et malerskrin, så de bestemte seg for å leke indianer og hvit, dekorert i flere farger.

– Og så gikk det slik at en av guttene «tapte» i første omgang, og han ble så sint at han kastet en av jernstengene mot meg. Den traff meg i pannen og gikk inn i hjernestammen. Og for å gjøre en lang og utrolig historie kort, var det et mirakel at jeg overlevde. Jeg lå på sykehus i en måned.

– **Hvorfor og hvordan ble du adventist?**

– En av mine tanter var adventist, og under en møteserie ved Th. Gunn Paulsen ble min mor interessert, og sammen med min søster ble hun døpt. Også jeg ble med på møtene. Det var min første kontakt med menigheten. Jeg var vel om lag tolv år.

Min mor døde kort tid etter. Det var et hardt slag. Noen år senere, i 1965, gikk jeg gjennom en sterk omvendelseserfaring. Min søster ventet sitt første barn, og selv ble jeg rammet av en stoffskiftesykdom og en allergisk reaksjon. Jeg fryktet for å dø, og kjempet med Gud i inderlig og fortvilt bønn. Jeg innså at jeg ikke kunne leve uten en god Gud, og samme år ble jeg døpt av T. S. Valen.

Alf Henry er en sosial sjel og kommer lett i kontakt med folk. Og etter et par år ved Newbold

College begynte han i sykepleien, med en tilleggss-utdannelse i psykiatri.

– Det var et lykkelig valg, som har ført til et rikt arbeidsliv, både i hjemmesykepleien og i psykiatrien.

– **Hvordan opplever du å bli eldre?**

– Det medfører jo både pluss og minus i livets regnskap. Men jeg er så heldig å ha fått del i helsebudskapet, og det har vært en vinning. Jeg er med i en treningsgruppe, går turer hver dag og svømmer jevnlig – og snakker med kreti og pleti som jeg treffer. Barnebarna tar også tid og oppmerksomhet. Så jeg føler meg egentlig ikke så preget av alderdommen.

Han har tatt ekstravakter i psykiatrien til han var 77 år. Og fortsatt synger han i Adventsangerne.

– **Hvordan ser du på framtiden?**

– Det er mørke skyer i horisonten, men som en troende gleder jeg meg til framtiden. Vi er i Herrens hender, alltid, overalt. Vi kan møte morgendagen med optimisme, og gjøre vårt beste for at verden kan bli et litt bedre sted. Mange ganger skal det ikke så mye til for å oppmuntre en annen – et smil, et vennlig ord.

Når vi spør Alf Henry om det er et bibelvers som betyr noe spesielt for ham, siterer han Jes 41,10: Vær ikke redd, for jeg er med deg. Se deg ikke rådvill omkring, for jeg er din Gud! Jeg gjør deg sterk og hjelper deg, ja, holder deg oppe med min frelserhånd.

– Det har jeg lest igjen og igjen i vanskelige stunder i livet.

Ove S. Berntsen

Roger Robertsen

Bø menighet 100 år

Glimt fra en hendelsesrik historie.

I de siste årene har det vært positive tegn til menighetsvekst.

Tekst: Roger Robertsen

Den første fra Bø i Vesterålen vi har kjennskap til som ble syvendedags-adventist var Oluf Johan Olsen, som tidlig emigrerte til USA der han tok imot adventbudskapet og ble døpt. I tillegg til håpet om Jesu gjenkomst gjorde helsebudskapet sterkt inntrykk på ham, og han arbeidet en stund ved St. Helena Sanitarium utenfor San Fransisco før han vendte tilbake til hjembygden for å informere om den troen som hadde slått så dype røtter i ham.

Oluf Johan Olsen

I hjemlandet ble O. J. Olsen sterkt engasjert i litteraturevangelisme, og kolporterte blant annet i Bergenstraktene, der han var med på å starte menigheten, og han ble også den første forstanderen. På dette tidspunktet hadde han tatt sin fars mellomnavn, Røst, som etternavn for å skille seg fra sin navnebror, den kjente «Islands-Olsen», med samme initialene, O. J. Olsen, så vi kjenner ham som Oluf Johan Olsen Røst.

Etter deltakelse på misjons-skolen Matteson startet i København omtales han som «pastor» med virke flere steder i

Nord-Norge, og i 1896 ble han ordinert. Samme året giftet han seg med Karen Andersen, som han møtte mens hun var under opplæring til å bli bibelarbeider.

Litteratur- og helsesak sto hans hjerte nær, og i perioden 1896-1906 ledet han litteraturarbeidet for forlaget. Ifølge *Oslo Byleksikon* var det «hel-seagitatoren O. J. Olsen Røst» som var initiativ-taker til opprettelsen av «Kristiania Vandkur- & Lysbadeanstalt», det vi kjenner best som Kurbadet.

NORDAVIND SOM KOSTHOLD

Olsen Røst var nordlending, og når han først gikk inn for noe, var det helhjertet og med brask og bram. Det resulterte ved én anledning i at hans sparsommelige diett ble for spartansk, så da han og verdenslederen, A. G. Daniells, møttes under et møte i Bergen, fikk han råd om å ta til seg litt mer variert føde; å være vegetarianer i Nord-Norge på den tiden var ikke enkelt. Da Daniells spurte hva han levde på, skal han ha svart nordavind!

Men i hjembygda, Bø i Vesterålen, var det en «prøvepredikant», Rolf J. Skyllstad som grunnla adventist-menigheten. Vinteren 1925-26 holdt han sin første møteserie der, noe som resulterte i at ti personer ble døpt. Disse, sammen med de 16 som allerede var blitt en gruppe tilsluttet Melbu menighet, utgjorde Bø Syvendedags-

John G. Matteson

Rolf. J. Skjellstad og hans kone Helene.

adventistmenighet, som ble organisert 8. juli 1926 under ledelse av pastor T. Tobiassen.

Grunnet vanskelig kommunikasjon i startfasen møttes menigheten i perioder i tre lokale grupper, én på Eidet i et privathus og deretter i en møtesal på ca. 55 kvm som ble bygd og donert til menigheten i 1944 av Nikolai Kaspersen, en ganske ubemidlet person med stort hjerte for menigheten. Her var det også dåpsbasseng, og i tiden frem til kirken ble innviet, var det mange dåpshandlinger der.

ADVENTISTMØTER I «BADESALEN».

Den andre gruppen møttes først på Straume. Deretter skjøtet Johan Røsberg underetasjen i huset sitt over til menigheten som forsamlingssted. Dette varte til 1953, da kirken var ferdig og ble tatt i bruk. Kjelleretasjen ble da skjøtet tilbake til Johan Røsberg.

Hvor den tredje gruppen først møttes er fortsatt ukjent, men sannsynligvis skjedde det hjemme hos medlemmene i Steine-Vinjeområdet. En eldre kvinne forteller at hun var på adventistmøter i «Badesalen». Dette var 2. etasje i Steine Folkebad, et møterom benyttet til søndagsskole og ulike andre arrangementer. Men Folkebadet ble bygget like etter at kirken var innviet, så det opprinnelige møtestedet for gruppen vites ikke per i dag. I 1953 sto kirken ferdig på Øyjord, en ganske sentral plassering i bygda.

100-årsjubileet ble markert 19. og 20. juni i år, med besøk fra nær og fjern. Ordføreren, Sture Pedersen, hilste ved gudstjenesten og overrakte

gaver til menigheten, mens han samtidig roste den for det store og aktive speiderarbeidet og alt annet menigheten har bidratt med av positive tiltak i kommunen. Hilsen kom også fra Den norske kirke med ønske om Guds signing de neste 100 årene, noe som utløste litt muntre blikk mellom medlemmer som håpet av vi da er hjemme i en bedre verden!

Den lille bygden har produsert mange adventister som har satt spor i og utenfor adventbevegelsen nasjonalt og internasjonalt. Blant annet har Bøfjerdinger vært direktører på våre store helseinstitusjoner i Tromsø og på Lillehammer. I tillegg har fem litteraturevangelister og tre predikanter trådt sine barnesko i Bø.

Men fraflyttingen har satt sine spor. I min oppvekst var det 6300 innbyggere, mot omlag 2600 i dag. Dette har også påvirket medlems-tallet vårt, men menigheten i vakre Bø ber om ny tilvekst, og de siste årene er det heldigvis positive tegn. Hvis noen av *Senioren*s lesere har lyst å tilbringe et år eller to i Bø for å bidra med sitt nærvær og støtte opp om menighetsaktivitetene, vil de oppleve nordnorsk gjestfrihet på sitt beste! Kirken er nymalt og oppusset med ny og større inngangsdør, så det er lett å komme inn. Her er hjerterom og plass!

På forespørsel kan Bøfjerdinger og andre med røtter i bygda eller interesse for menighetslivet der få tilsendt PowerPoint-presentasjonen jeg laget på epost (ikke lyd, bare bilder: roger.robertsen@adventist.no).

Teksten i artikkelen er i hovedsak basert på arbeidet til Kjell Helgesen, Trygve Andersen, artikler i *Evangeliets Sendebud*, *Misjonsefterretninger*, *Lofotposten*, *Folkevilljen*, *Vesterålen* og samtaler med eldre menighetsmedlemmer og andre Bøfjerdinger.

Anne-May Müller

Gud ser deg

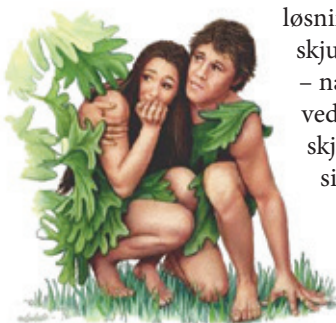
Og han tænker: Der er mit elskede barn, som jeg gav mit liv for, og som jeg vil følge hele vejen ind i evigheden.

Tekst: Anne-May Müller

Jeg bliver nogle gange forundret – og ked af det – når jeg hører, hvor mange mennesker, som synes at det er negativt, når jeg siger, at Gud ser dem. Jeg ved jo godt, hvor den tanke kommer fra. Den kommer fra en forståelse af Gud og Bibelen, som lægger et alt for stort ansvar over på mennesket. Nogle gange er Guds blik blevet misbrugt til at fremkalde følelser af skam og frygt, for at skubbe mennesker nærmere Gud. Men det bliver en meningsløs rundgang, når vi bruger Gud til at udskamme og skræmme. For sådan er Gud ikke – i hvert fald ikke den Gud jeg kender og læser om.

For når jeg har som grundpræmis, at Gud er kærlighed, og at i den fuldendte kærlighed kan frygten ikke eksistere, så bliver jeg nødt til at indse, at når Gud ser på mig, så er det med kærlige og nådige øjne.

Første gang Gud så mennesket og deres skam, var hos Eva og Adam i Edens Have. De havde lige spist af frugten, og slangen havde fortalt dem, at de ikke kunne stole på Gud, at de vidste bedre selv, og de kunne selv. Og i den proces opdagede de, at deres nøgenhed gav anledning til skam. Så de brugte figenblade til at dække over det. Men den alvidende Gud så lige igennem halvvisne blade og kom med en anden mere holdbar

Første gang Gud så det falne menneske, var i Edens hage.

løsning. Det slagtede lam gav dem tøj at skjule skammen med. For sådan er Gud – når vi har dummet os, når vi har ramt ved siden af, når vi gemmer os for at skjule skammen, så kommer han med sit offer og dækker over den. For Gud ser. Og han kommer med sin nåde og skjuler det, som ikke er godt.

Og sådan fortsætter Gud igennem hele Bibelen med at se sine mennesker. Gud så ondskaen på jorden, og han gav mennesket en anledning til at blive frelst i arken, inden han rensede jorden med syndfloden. Gud så at menneskene havde brug for et tegn på, at han ikke ville gøre det igen, og de fik et synligt tegn på, at Gud frelser og ønsker menneskene det godt.

Gud så Hagar i ørkenen, da hun var flygtet for Saras ydmygelser, og han åbnede hendes øjne, så hun så den livgivende kilde. Og lige der, gav et menneske Gud et navn: Hun kaldte ham for El-Roi: "Gud ser". Og Gud så al den uretfærdighed der var sket hende, og Gud gav hende og hendes søn en velsignelse og en plads i historien og ikke mindst gav han dem frihed.

Gud så da hans folk blev slaver i Egypten, og han så hvor meget de led under undertrykkelsen. Han så dem – og han sendte dem i frihed, ledet af Moses, Aron og Miriam. Gud så også, da hans folk gjorde oprør, klagede og blev straffet for det. Gud så, når de havde brug for en kobberslange at se på for at finde lægedom og få blikket løftet fra deres egen navle og smerte, og Gud så, når

de havde brug for at der kom manna på jorden og vand ud af klippen. Gud så sit folk, og de så hans mægtige gerninger for dem og hans synlige tilstedeværelse i deres lejr.

Gud så, at folket havde brug for noget visuelt til at minde dem om ham, når de kom ind det lovede land, og han bad dem bygge altre, når noget stort skete. Gud så, da folket ville gå egne veje, og han gav dem en konge, men det blev aldrig den gode løsning, som de havde troet. Men Gud så med kærlige og nådige øjne, og sendte dem profet efter profet for at fortælle folket om Guds storhed, Guds godhed, om den værdi han så i hvert menneske, og at de derfor skulle følge ham og ikke udnytte hinanden. Men Gud så også, at de undertrykte de fattige, forsmåte enkerne og ikke bød den fremmede ind. Han så, hvordan de ikke tog imod den velsignelse sabbatten er, og han så, hvordan rigdommene blev ulige fordelt. Og når Gud ser den slags, så bliver han nødt til at gribe ind. Gud prøvede igen og igen at få folket til at se hen mod det lovede barn, som skulle knuse slangens hoved. Men de så ham ikke – men Gud så menneskene.

Og Gud sendte ordet, lyset, sin søn, så menneskene kunne se Gud igennem ham. Og det de kunne se, var en, som var foragtet og led, men også en, som kender alle vores lidelser, vores

Jesus så kvinnen ved sine føtter, og han helbredet sinnet og gav hende en ny følelse af verdi.

smerte, vores sorg og vores skam. Jesus så ind i menneskers øjne. Han så kvinden med blødninger, kvinden ved brønden og kvinden ved sine fødder. Han så, han genoprettede dem og han helbredte både krop, sind og mindreværd. Jesus så på syndere, skyldnere og skøger. Han så dem, og han så lige ind i deres hjerter, og fordi de blev set af Guds nådige øjne, skete der forvandling og forandring. Jesus så mennesker af alle samfundslag,

status og køn. Han så, da Judas kom for at kysse ham, han så da Peter hørte hanen gale, han så da Pilatus vaskede sine hænder, og han så, da soldaterne spillede terning om hans kappe. Han så sin mor stå sønderknust ved korset, og han så, at både hun og Johannes havde brug for hinanden. Han så, og han tilbød sin forsoning, frelse, frihed og fred til hver eneste.

Og Gud ser dig. Han ser både din skam, skyld og smerte. Han ser, når du mislykkes og når du misforstår. Han ser dig med kærlige, nådige øjne. Han ser dig – og han tænker: Der er mit elskede barn, som jeg gav mit liv for, og som jeg vil følge hele vejen ind i evigheden. ■

Ove S. Berntsen

Minner fra Lillehammer – 2

Jo eldre man blir, dess mer jevnaldrende blir man.

Tekst: Ove S. Berntsen

Også i år var Skogli rammen om seniorstevnet, men nå var den danske seniorforeningen, under ledelse av Paul Birch

Paul Birch Petersen

Petersen, ansvarlig for programmet. Det var mer enn hundre deltagere – fra ikke mindre enn fem tiår. Den eldste, Ida Buttedal, er 106 år. Men jo eldre man blir, dess mer jevnaldrende blir man jo.

Det er allerede påpekt at minnene er den dagbok vi bærer

med oss gjennom livet. Sammen med seniorenene kan man multiplisere dem, i en rik og gledelig variasjon. Slik var det også på Skogli i sommer, i møte med kjente og mindre kjente mennesker. En av de gode sidene ved å bli eldre, er at det åpner seg stadig nye rom. For troen og tanken, erindringen og forventningen. Og kanskje blir bagatellene mindre?

Hovedtaleren under stevnet var Anne-May Müller, som er pastor i Danmark. Hun er også litt norsk, og dessuten snakket hun klart og tydelig,

Anne-May Müller

slik at alle kunne forstå budskapet. Og det var viktig, for hun skildret Guds kjærlighet med hjertevarme og spennende ord og bilder. Gud ser deg var grunntonen og temaet hver dag, i solskinn og storm, alltid, overalt. Hun beskrev hvordan han viste seg overfor bibelske personer,

men også overfor deg og meg. (Se artikkelen på side 6.)

Paul Birch Petersen bidro med et interessant foredrag om bakgrunnen til kjente og kjære salmer og sanger, spesielt morgensanger. Fortellingen om salmeforfatterne er ikke alltid solskinnshistorier, men slik er jo livet.

Preben Jalving er leder for HASDA i Danmark, og hans kunnskap om adventhistorien i Danmark og Norge er imponerende. Det kom til uttrykk i hans foredrag, og ikke minst i den utstillingen med bilder og tekst som han stod for.

De fleste vil huske det livsfriske intervjuet med Jan Paulsen. Paul Birch stilte spørsmålene, og svarene bar preg av mye innsikt og lang erfaring i tjenesten. Som et kuriosum han vi nevne at i HASDA-utstillingen var det et bilde av sanggruppen Midnattssolens sønner, som foruten Jan bestod av Torkel Tjeransen, Oddvar Wiik og Terje Rishaug, og de reiste rundt i mange menigheter i Danmark. I dag er det bare Jan Paulsen som fortsatt lever.

Holger Daugaard, som er redaktør for *Adventnyt* og en forgrunnsfigur i ORIGO, kåserte om det vakre i naturen som et minne om skapelsen.

På programmet var også et foredrag av Ruth

Ruth Elisabeth Engøy

Elisabeth Engøy om å bli eldre og de utfordringer man står overfor, fysisk og mentalt, og vi er ikke fritatt for å bli rammet av kognitiv svekkelse av forskjellig grad – selv om vi følger alle helseforskrifter.

Som så mange ganger før var sanggleden og de musikalske

innslagene et «hovedfag» når adventister kommer sammen. Birgit Eskildsen var leder for sang og spill, og samtidig organist. Og forsamlingen sang av hjertens lyst. Repertoaret var stort.

Måltidene og den vennligheten som var karakteristisk for betjeningen, er et kapittel for seg selv. Samtalene ved bordene over en vel-fylt tallerken med deilig mat var en viktig sosial ingrediens. Det var også matkøene.

Lillehammer er rik på natur og kultur. Den friske fjellluften under vandringer fra Pellestova til Hafjelltoppen gjorde godt. Og så var det turene til Maihaugen, Norsk Kjøretøyhistorisk museum, Bjerkebæk (Sigrid Undsets hjem), Aulestad

(Bjørnstjerne Bjørnsons hjem) og Kunstmuseet. Mange gledet seg over mosjonsturene hver morgen før frokost, med

Edel og Frode Krøll som oppmuntrende førere. De gjorde forøvrig en beundringsverdig innsats – som i fjor – for å koordinere alt.

Av de nesten hundre som var til stede ved stevnet, vil de fleste vende tilbake neste sommer. Mange av deltagerne i år som ikke har vært med tidligere, kommer sikkert. Enten du er 60, 70, 80, 90 eller 100 år, er du hjertelig velkommen. Kanskje blir seniorstevnet årets høydepunkt i 2027? En av de mest trofaste deltagerne i årenes løp, mente at fjorårets stevne var det beste som har vært arrangert. Etter sommerens stevne var hun ikke sikker lenger.

En gang for to tusen år siden traff disippelen Filip sin venn Natanael og sa til ham: Kom og se! Det er tre gode ord som også lar seg benytte mellom senior og senior: Kom og se neste sommer. ■

KJELL STAVDAL

Jeg blir oppløftet hver gang vi møtes, og årets stevne har ikke vært noe unntak. Det er så mange unge sinn i eldre legemer, med et felles ønske om å støtte og inspirere hverandre på veien mot himmelen. Det er et privilegium å snakke sammen og fornye kontakten, og invitere flere inn i flokken av Guds barn.

SISSEL GUSTAVSEN

Vi vet godt at livet ikke alltid er en dans på roser, og ikke minst i en slik situasjon har dette stevnet vært en rik opplevelse. Det er en nåde å møte så mange hyggelige mennesker. Hovedtemaet under stevnet – Gud ser deg – har vært formidlet på en hjertevarm og vakker måte. Og det var godt å trekke pusten på Pellestova.

FINN MØLLER NIELSEN

Det er en glede å treffe igjen kjente og kjære trossøsken. Hverdagen kan være ensom når man har mistet sin ektefelle. Talerne under stevnet bar preg av åndelig innsikt. Og så var det mye sang og musikk. Ikke minst var det godt og gledelig å synge de kjente gamle sangene – noen av dem med mange vers.

JOAN KRISTENSEN

Når man bor på et sted uten et troende fellesskap, er det en vel-signelse å møte så mange som tror og tenker noenlunde det samme; det er som om man er omsluttet av en familie. Og så er det hyggelig å snakke med mennesker som jeg ikke har sett på flere tiår, og få vite noe om deres historie. Dessuten er naturen så overveldende for oss som kommer fra lille Danmark.

Trygve Andersen

De gir meg minner om mange opplevelser og mennesker. Men det er innholdet som er viktigst.

Mine bibler og åndelige røtter

Tekst: Trygve Andersen

Jeg har jo tidligere skrevet en epistel om mine åndelige røtter, og i tillegg til slekten og menigheten, er Bibelen viktig i den sammenhengen. Kan en rekke med gamle og nyere bibler i min hylle være en del av mine åndelige røtter, annet enn selve innholdet i dem, som selvsagt er det viktigste?

Jeg har ikke noen stor samling av bibler, slik jeg har av sangbøker, som jeg har samlet på i mange år. Men noen bibler har samlet seg opp, som jeg har arvet, fått eller kjøpt. Og man kaster jo heller ikke en bibel, så de er her alle sammen. Betyr de noe for meg?

Den eldste bibelen jeg har, er en stor og tykk bibel fra 1861. Den kjøpte jeg faktisk for noen få år siden på nett, fra New Zealand. Men den er altså norsk. Jeg kjøpte den dels fordi den var gammel og billig, og dels fordi det står et navn i den som kunne hatt tilknytning til min kones familie. Men det viste seg å ikke passe. Det er imidlertid morsomt å ha en såpass gammel bibel. Noen ganger er det interessant å se på de gamle språklige formuleringene også.

Så har jeg to bibler fra rundt år 1900. I den ene står det håndskrevet «Til Solstraalen, fra mor. Juleaften 1903». Den stammer fra min kones familie i Stavanger, men jeg vet ikke akkurat hvem som eide den, så jeg må bare undre meg overå den teksten. En bibel i julegave

til «Solstrålen», det er jo flott. Den andre er etter min farmor, og det står Guri Andersen i den. Og den har jeg bladd en hel del i. Jeg ser på hva hun har streket under, og på et bokmerke som ligger i den. Og da får jeg gode tanker om min farmor og hennes kristenliv, som hun og hennes mann brakte videre til min far.

Fars og mors bibler

Den første bibelen jeg selv hadde, er en barnebibel fra 1950-tallet, og jeg arvet den fra min bror da jeg hadde lært å lese. Den har bilder og er lettlest, og den ble aktivt brukt da jeg var barn. Den leser jeg jo ikke i nå, den står bare der i hylla, men den betyr noe for meg likevel. Gode minner fra barndommen hjemme, og i menigheten i Strømmen, er en del av min åndelige arv.

Siden mine foreldre nå er døde, har jeg også arvet deres bibler. Min fars er full av papirer og notater. Han hadde teologisk utdanning, leste mye, og holdt sabbatskoler og prekener i menigheten. Bibelen hans bærer preg av det, og jeg tenker på ham som en vis mann.

Min mors bibel er «renere». Hun leste også mye i Bibelen, men studerte ikke på samme måte som min far. Det står i sangen; «Ingen bok er meg så kjær, som min moders bibel er...». Men jeg tenker at for selve bokens del, er den ikke så spesiell. Sangen handler jo egentlig om at det er innholdet, Guds ord, som er ført videre til meg. Og det har jo min far og mor lyktes med.

En bibel og et trekkspill

Så har jeg en annen bibel fra 1930-tallet med en litt spesiell historie. En arbeidskollega av meg hadde en leieboer som døde. Hun var en gammel frelsesarme-offiser. Hun hadde ingen arvinger, og det ble liggende igjen noen saker i huset etter henne. Min kollega lurte på om jeg kunne overta en bibel og et gammelt lite trekkspill. Det sa jeg jo ja til. Trekkspillet ga jeg bort videre til Frelsesarmeens «arkiv», som jeg ved en anledning traff en representant fra, og spurte om de ville ha det. De ble glade for det, og det står utstilt i en liten historisk utstilling de har i Oslo. Men bibelen har jeg beholdt. Da jeg bladde litt i den, fant jeg mange små saker. Flere «mannakorn» med gode skriftsteder, og noen hilsningskort fra spesielle anledninger, som sa meg litt om denne damen. Og så dukket det opp to gamle gule 10-kronesedler fra 50-tallet inni bibelen. Det var jo litt morsomt å finne. Det er mye «gull» i en gammel bibel...

Ellers har jeg to store praktutgaver, en hvit og en sort. De står bare til pynt nå. Jeg brukte den ene litt før i tiden, for den har en konkordans som var god å ha når man lette etter noe; det var før vi fikk slike mulig-

heter på nettet. Den andre er en engelsk King James versjon, og det var også greit å ha i «gamle dager».

Har jeg enda flere? Jeg har et lite nytestamente som jeg fikk på skolen for 70 år siden, en gave fra Den Norske Kirke, til bruk i undervisningen. Det var den gang også den offentlige skolen åpnet med en sang og et skriftord om morgenen. Så gammel er jeg. Vi hadde faktisk et trøorgel i klasserommet da på 50-tallet på Fjellhamar skole. Det nytestamentet minner meg altså om en lærer som også Gud kunne bruke.

Og så, til slutt, har jeg en ganske ny, flott bibel som jeg fikk som avskjedsgave da jeg sluttet som assisterende rektor ved Tyrifjord vgs. Det er nå blitt «bruksbibelen» min, så den er jeg veldig

takknemlig for, og den er også opphav til gode minner om gode kolleger i min tid på skolen vår.

Så, hva er konklusjonen på dette? Mine mange bibler er absolutt en viktig del av meg, min historie og min åndelige identitet. De betyr noe for meg alle sammen, og gir meg minner om mange opplevelser og mennesker. Likevel, det er innholdet i dem, Guds ord, som er viktigst når emnet er «mine bibler». ■

Per de Lange

Rusreform og det gode liv

Regjeringens forslag til rusreform var et forsøk på å fylle et behov for mer ansvarlig helsehjelp og behandling.

Tekst: Per de Lange

I ettertid har meldingen imidlertid skapt bølger innad i partier og utad, med drøftelser i media og underskriftkampanjer mot deler av forslaget.

1. Rapporten ønsker en viss avkriminalisering av narkotika. Man skal ikke lenger kunne straffes for å bruke narkotika ved å kjøpe, besitte eller oppbevare en mindre mengde. I stedet skal man få hjelp, behandling og oppfølging. Selv om man ikke skal straffes for bruk, blir det ikke legalisering av narkotika. Å selge narkotika blir fortsatt straffbart, likedan produksjon og import. Oppbevaring og deling av stoff med andre blir også straffbart.

2. Blir man tatt for bruk av narkotika, vil man av politiet bli pålagt å møte opp hos en ny rådgivende enhet for narkotikasaker i kommunen. Mindreårige vil bli innkalt sammen med foreldre og foresatte. Man vil få høre at narkotika fortsatt er ulovlig og få informasjon om hva bruk kan føre til og hvilken hjelp som finnes.

Personer og organisasjoner som har uttrykt betenkeligheter ved deler av Rusreformen, ser positive sider også, slik som økt helsehjelp og behandling heller enn straff. Men de savner mer fokus på forebygging mot bruk av rusmidler – enten det er alkohol eller narkotika. Dessuten mener man at reformen har et dårlig forskningsgrunnlag for elementene av liberalisering i kjølvannet av reformen, slik som økte åpningstider for salg av alkoholvarer i butikker, på skjenkesteder og på Vinmonopolet, foruten alkoholservering ved idrettsarrangement.

Rusreformens historiske røtter

I 1816, to år etter at Grunnloven ble vedtatt, kom en ny lov: «Det skal være enhver skatteytende Eier eller Bruger og Besidder av matriculeret Jordegods tilladt at brænde Brændevin.» Med nye skjenkestuer på annenhver gård ble det etter hvert et stort problem, både offentlig og i hjemmene. Myndighetene reagerte med restriksjoner på salg og utskjenking allerede på 1820-tallet. Fire grunnprinsipper går igjen: Særavgift på alkoholholdige drikker, begrenset tilgjengelighet, folkeopplysning om skadevirkninger og forbud mot privatøkonomiske omsetningsinteresser.

Parallelt startet Avholdsbevegelsen, først med en måteholdslinje fra 1830-tallet og framover. Så kom Asbjørn Kloster hjem fra England med tanker om totalavhold. Hans hjemby, Stavanger, fikk snart navnet Avholdsbyen etter grunnleggelsen av avholdsforeninger. Etter hvert kom det en bølge med avholdsorganisasjoner, slik som DNT, IOGT, DNGTO, Det Blaa Baand, Det Hvite Baand, Blå Kors, FMR, MA, AAF og NA. I 1919 var det 257 tusen organiserte avholdspersoner i Norge. De samlet seg snart i en felles paraplyorganisasjon, Avholdsfolkets Landsnemd, i dag ACTIS.

Like etter første verdenskrig førte denne utviklingen til en debatt om salg av brennevin og hetvin i det hele tatt. I 1919 stemte 62 prosent av befolkningen for et forbud mot omsetning av slike produkter. Dermed oppstod forbudstiden med smugling og hemmelig produksjon. Men i 1926 stemte flertallet mot forbudet. En løsning for framtiden var etableringen av Vinmonopolet i 1922 og 1927.

Fem gode grunner til rusmiddelfrihet

1. Solidaritet og ansvar for de ressursvake har alltid vært en hovedparole for arbeiderbevegelsen og kristne menigheter. Verdens helseorganisasjon (WHO) bruker liknende argumenter overfor utviklingen i den tredje verden.

2. Folkehelsefeltet ser en sammenheng mellom måteholdsbruk og problem- og totalforbruk. Når totalforbruket stiger, vokser problemene desto mer. At totalforbruket stiger, at 20 prosent av 12-åringene har debutert og at forbruket blant ungdommer er fordoblet over de siste fem årene, angår dermed folkehelsen. Av denne grunn fikk WHO de fleste land med på å prøve å senke totalkonsumet med 20 prosent i løpet av de siste ti årene før år 2000. Kun tre land klarte det: Polen, Italia og Spania

Narkotika skremmer med sine mange overdosedødsfall, selv om alkohol dreper enda flere og tobakk dreper flest. Narkotika er imidlertid verst psykososialt. Passiv alkohol- og narkotikaforbruk dreper ikke slik passiv røyking gjør, men rammer mange flere. Minst 200 tusen norske barn lider på grunn av foreldrenes alkoholbruk.

Folkehelseargumentet veier tungt som avholdsbe grunnelse.

3. Personlig helse er også et argument. Selv et moderat alkoholforbruk øker nemlig risikoen for skrumplever, høyt blodtrykk, slag, hjernesvinn, fosterfeil, kreft, hjertesykdom – og alkoholisme. Englands fremste kreftforsker, Richard Doll, fant sammenhengen mellom røyking og lungekreft allerede på 50-tallet, 20 år før media og folk flest begynte å forstå fakta. Det har ført til at mange fortsatt lider direkte og indirekte, slik som med røykebein, kalksvinn, tungpust, senket østrogen, rykker og andre tegn på tidlig aldring.

Erfaringer fra langtidsbrukere av hasj i Holland og på De vestindiske øyer forteller mer om personlig helsefare ved narkotikabruk. I tillegg til kortidseffekten med rus og marginalisering ser man langtidsvirkninger på kroppens organer og funksjoner som ved tobakk og alkohol, men i enda sterkere grad.

4. Legale rusmidler er ofte døråpnere for

illegale stoffer, konkluderte professor Willy Pedersen i sin doktorgrad for 20 år siden.

Ungdomsskoleelever begynner altfor ofte med alkohol på hjemme-alone fester, til konfirmasjonsmiddag eller lignende – for så å bevege seg videre til tobakk og narkotika i hverdagen. Media fokuserer ofte på overdosene, men reisen begynte ofte med legale rusmidler. En tidlig alkoholdebut forhøyer med andre ord risikoen både for et høyt alkoholforbruk i voksen alder og for påfølgende tobakks- og narkotikabruk. Total rusmiddelfrihet har sine klare fordeler.

5. Personlig frihet fra kjemisk rus utgjør det personlige opplevelsesargumentet. Både avholdsfolk og rusbrukere ønsker å ha det fint og spennende på fest i venners lag, men de rusmiddelfrie legger ofte til at de også ønsker å huske hvor gøy de hadde det. Grupper av ungdom argumenterer derfor for ekte og positiv rus, men tar avstand fra kjemisk rus.

Det er en moderne trend å unne seg en 'time out' gjennom rusmidler – fordi jeg fortjener det. Men dette er det sterkeste argumentet for kjemisk rusfrihet. Det dreier seg om et bevisst og aktivt verdivalg for selvutvikling og selvopplevelse. En eksrøyker sa det slik: "Selv om røyksuget fortsatt sliter i meg, fryder jeg meg hver morgen jeg våkner røykfri." Slik lyder også frihetsropet fra andre som velger å ikke bruke kjemiske rusmidler.

Det er sommer når dette blir skrevet, og vi drømmer om sommeridyll, morsomme aktiviteter, turer til stranda, fjellet, i innland og utland, sammen med familie og andre venner. Det er en god forventning for de fleste. Kanskje dette også skulle være året med enda større frihet fra rusmidler – enten vi reiser med bil, båt eller sykkel. De beste ønsker for høsten. ■

Ove S. Berntsen

Det viktigste er at han vant

Gud ser oss ikke slik vi ser oss selv.

Han elsker den som halter, som føler seg utenfor, usynlig og overflødig, den som kommer på sisteplass i konkurransen.

Av Ove S. Berntsen

I olympisk ånd sier man at det er viktigst å delta, ikke å vinne. Men de olympiske leker er ingen lek. Selv om mange gjør sitt beste og nekter seg alt, som apostelen sier, er det bare én som får kransen, og de store pengene. De fleste må nøye seg med glansbildene og småmyntene og går i glemselen.

Slik er også betingelsene i tilværelsen for øvrig. Ingen blir berømt ved å delta i konkurransen. Vis meg en god taper og jeg skal vise deg en taper, sier en ironisk sjel.

I *Vekten av snøkrystaller* skriver Thorvald Steen om en gutt i tenårene som drømmer om å bli en stor skihopper, som forfatteren selv, men etter et stygt fall diagnostiserer legen ham med en uhelbredelig muskelsykdom som gjør at sporten er livsfarlig. Boken er altså en fri beretning om Thorvald selv.

Skal han holde det hemmelig for å få sveve en siste gang, tenker han i sitt stille sinn? Det er en sår og øm fortelling om hans kamp, for hans selvbilde og livsfølelse har sterke bindinger til skiene. Han er alene i den store skuffelsen. Han er ensom! Kan noen bli forelsket i ham, en krøpling? Man velger vel en luksusbil og ikke en sykkel med et ødelagt hjul, man beundrer en ørn framfor en spurv med brukket vinge, sier han til

seg selv. Og hvis *hun* blir forelsket, ja, så må noen forklare henne at det er en stor forskjell mellom forelskelse og medlidenhet. «Følg de gamle og skrøpelige over gaten. Sett opp kornnek til småfuglene. Selg lodd til inntekt for en god sak. Smil til verden. Glem meg.»

Jeg glemmer ikke, sier Gud. Han ser oss ikke slik vi ser oss selv. Han elsker den som halter, som føler seg utenfor, verdiløs, usynlig, forsvarsløs, overflødig. Som en gråspurv i tranedans. Med «evig kjærlighet» har han elsket oss (Jer 31,3).

Han har ikke stoppeklokke, han gir ikke stil-karakter, han tar oss ikke ut av løpet om farten blir for liten. Nei, hvis det er noen forskjell, så er han spesielt oppmerksom på den som kommer på sisteplass, den som «ingenting» er i statistikken. «Han skal ikke knuse et knekket siv og ikke slokke en rykende veke, inntil han har ført retten fram til seier» (Matt 12,20).

Det viktigste er ikke engang å delta i «konkurransen» i samfunnet, men at han vant. Han har verdensrekorden som *deltager*.

Da han så folkemengden, syntes han inderlig synd på dem, leser vi. Han syntes inderlig synd på de spedalske, de blinde. Og da han stod overfor enken som mistet sønnen sin, ble ha fylt av medlidenhet. «Sannelig, våre sykdommer tok han på seg, og våre smerter bar han» (Jes 53,49). ■

Høsttreff i Mjøndalen

Møt seniorer i Mjøndalen adventkirke søndag 18. oktober kl 11-16.

Foreløpig program: Evangelisk foredrag ved Reidar J. Kvinge.

Reiseforedrag: foreleser er ennå ikke avklart. Nytt fra Seniorforeningen.

Påmelding på telefon 90479360 eller
epost erlingnyan50@gmail.com.

Påmeldingsfrist 10. oktober 2026.

Møteavgift kr 200 til Seniorforeningens konto 30002641867

JOSIAH LITCH (1809-1886)

Litch sluttet seg til millerittene i 1841, etter å ha vært en omreisende predikant i metodistkirken. Han ble gift med Sarah Barstow i 1836.

I boken *The Probability of the Second Coming of Christ About A.D. 1843*, hadde han forutsagt at det ottomanske verdensrike ville miste sin makt i august 1840,

ut fra en tolkning av Åp 9. Litch ble etter hvert en av de mest fremtredende forkynnerne i Millers rekke.

En annen idé som han utformet, var læren om dommen for Jesu gjenkomst (pre-advent judgment). Etter den store skuffelsen, begynte noen å knytte hans forutsigelse til 22. oktober 1844, datoen som var utpekt for Jesu gjenkomst. Senere utviklet syvendedags-adventistene læren om den undersøkende dom. Forøvrig var Litch en av de siste millerittene til å akseptere denne datoen som tidspunktet for Jesu annet komme.

Etter den store skuffelsen mente han at det var en eller annen misforståelse av hva som fant sted i 1844. Han var til stede ved Albany-konferansen i 1845, hvor de millerittene som var motstandere av den lukkede dør-teorien, var samlet for å utarbeide betydningen av den store skuffelsen og stake ut framtiden for bevegelsen.

Josiah Litch knyttet seg etter hvert til de evangelikale adventistene og virket som president for American Millennial Association. Han grunnla sin egen organisasjon, kjent som Messianitter. Og langsomt kom han til å forkaste historisismens syn på profetiene, og aksepterte den futuristiske tolkningen.

Organ for

SYVENDEDEGAS ADVENTISTKIRKENS SENIORFORENING

Adresse: Postboks 124

3529 Røyse

Bank: 3000 26 41867

Org.nr: 997 229 231

Nett: www.sdasenior.no

Leder

ERLING ÅSERUD

Hakkeråsen 29, 1560 Larkollen

Telefon 904 79 360

erlingnyan50@gmail.com

Sekretær

TORGUNN SKOGLUND

Skalandsveien 26, 8664 Mosjøen

Telefon 48197045

torgunnskoglund@live.no

Kasserer

LEONARD LØVOLL

Langøyvegen 13. 6014 Ålesund

Telefon 91649500

leonard@lovoll.no

Redaktør for Seniorenen

OVE BERNTSEN

Øvre Grøndokkvei 35, 3531 Krokkleiva

Telefon 41223217

ovesberntsen@gmail.com

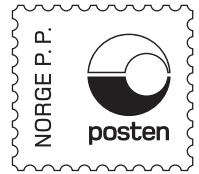
Seniorenen kommer ut fire ganger i året og sendes til alle medlemmer av SDA Seniorforening. Medlemskap tegnes ved å sende kr 200 til bankkonto nummer 3000 26 41867.

Gaver til bladet eller Seniorforeningens aktiviteter, sendes også til konto 3000 26 41867. Mange takk!

Oppsigelse av medlemskap gjøres via sekretæren.

Tips, artikler og bildestoff til bladet sendes redaktøren.

Returadresse
Senioren
Knut Størkersen
Magasinveien 3
3330 Skotselv

Ønske

Bare en liten spiker, Herre,
vål jeg så gjerne være.
Bare en spiker i veggen,
som ikke bøyes i bue,
men holder sitt bilde oppe,
så høyt og så friskt til skue.

En helt ubetydelig spiker
vål jeg så gjerne være.
Bare en liten spiker
som ingen i verden kan kue,
men bærer ditt bilde, Jesus,
så høyt og så herlig til skue.

Roald Guleng, i *Tidens Tale*, 1988